

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-2-126-9>

УДК 378:373.2.041.011.3-051].091.12:005.962.131

Коваленко Олена Володимирівна¹кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти
*Київський столичний університет імені Бориса Грінченка***Кобилінська Олександра Валеріївна²**магістрантка
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

ЗАВДАННЯ, ПРИНЦИПИ ТА ФОРМИ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВІДУ САМООСВИТИ ПЕДАГОГІВ В ПРОЦЕСІ АТЕСТАЦІЇ

Анотація. Здійснено аналіз дефінітивної характеристики основних понять дослідження. Виокремлено і проаналізовано нормативно-правові документи, у яких знайшли відображення питання методичного супроводу самоосвіти педагогів закладів дошкільної освіти в ході атестації. Виокремлено та проаналізовано завдання, принципи та різноманітні форми методичного супроводу, які сприяють підтримці самоосвіти педагогів та ефективному проходженню ними атестації. Визначено оптимальні стратегії підтримки самоосвітнього процесу, що сприяють підвищенню професійної кваліфікації педагогів. Розкрито ключові аспекти взаємодії між педагогами та вихователем-методистом в процесі самоосвітнього розвитку. Виокремлено основні принципи організації самоосвітньої діяльності педагогів. Проаналізовано сучасні виклики та тенденції у сфері атестації педагогічних працівників та визначено, як методичний супровід може стати ефективним інструментом для досягнення успішних результатів у цьому процесі.

Ключові слова: методичний супровід, самоосвіта, атестація педагогів, освітній процес, педагогічний розвиток.

Olena KovalenkoCandidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the Department of Preschool Education
*Kyiv Boris Grinchenko University***Oleksandra Kobylinska**Master's Student
Kyiv Boris Grinchenko University

OBJECTIVES, PRINCIPLES AND FORMS OF METHODOLOGICAL SUPPORT FOR EDUCATORS' SELF-EDUCATION IN THE PROCESS OF ATTESTATION

Summary. The article examines the relevance of methodological support for self-education of educators in the context of certification. The tasks, principles, and various forms of methodological support are analyzed, contributing to the effective passage of the certification system by educational professionals. Optimal strategies to support the self-education process, enhancing the professional qualifications of educators, are identified. The article reveals key aspects of interaction between educators and methodologists in the process of self-educational development. Modern challenges and trends in the certification of educational workers are analyzed, and how methodological support can become an effective tool for achieving successful results in this process is determined. The article also proposes practical recommendations for improving methodological support, including the development of interactive methods and innovative forms of interaction. Furthermore, the article delves into the contemporary challenges and trends surrounding the certification of educational professionals. It explores how methodological support can emerge as a potent tool, facilitating commendable outcomes in this intricate process. The comprehensive examination of these facets aims to contribute to the ongoing discourse on enhancing educational practices and fostering a culture of continuous professional development among educators. The article seeks to provide valuable insights and practical recommendations that can further refine methodological support, with a specific focus on fostering interactive methods and innovative modes of interaction. This holistic approach aligns with the broader goal of elevating educational standards and nurturing a climate of continual growth within the educational community. Moreover, the article takes an in-depth look at the modern challenges and trends associated with the certification of educational professionals. It investigates how methodological support can serve as a powerful tool, facilitating commendable outcomes throughout this complex process.

Keywords: methodological support, self-education, teacher certification, educational process, pedagogical development.

Постановка проблеми. Одним із важливих питань реформування освіти є створення і удосконалення якісної освітньої практики, яку можуть забезпечити лише кваліфіковані педагоги. Підвищення професійної компетентності педагога залежить від його здатності аналізувати та оцінювати власну педагогічну роботу. Саме

про це зазначено у таких документах, як Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» 2021 р. [19] та наказі ДСЯО України «Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти» 2020 р. [11]. Тому розвиток здатності до самоосвіти педагога стає

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5957-7256>² ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-4195-3779>

обов'язковим. Одним із методів, які спрямовані на розвиток професійного аналізу роботи педагога, є атестація педагогічних працівників [4]. В контексті процесу атестації виникає потреба у визначенні та розробці ефективного методичного супроводу самоосвіти педагогів.

Актуальність теми самоосвіти педагогів в процесі атестації визначається сучасними вимогами до якості освіти, змінами в педагогічній практиці, а також розвитком інформаційних технологій. Одним із основних завдань атестації педагогічних працівників є забезпечення високого рівня професійної компетентності та підвищення якості освіти. Отже, підготовка педагогів до проходження атестації, а саме їхня самоосвіта, стає надзвичайно важливою.

Проблеми, які існують у напрямі дослідження, пов'язані з недостатністю ефективних методичних підходів до супроводу самоосвіти педагогів в процесі атестації. Деякі педагоги можуть виявляти недостатній рівень мотивації до самоосвіти, не мати чіткого розуміння своїх потреб у професійному зростанні, або стикатися з неефективними методами навчання.

Практичні завдання дослідження полягають у розробці та впровадженні ефективних форм і методів методичного супроводу самоосвіти педагогів в контексті підготовки до атестації. Це включає в себе створення системи підтримки, яка б допомагала педагогам у визначенні їхніх потреб, виборі належних методів самоосвіти та стимулюванні їхнього професійного зростання.

При цьому необхідно враховувати не лише теоретичні аспекти, а й практичний досвід роботи педагогів, щоб забезпечити практичну застосовність розроблених методів супроводу самоосвіти. Такий підхід дозволить створити інноваційну систему підготовки педагогів до атестації, яка відповідає вимогам сучасного освітнього середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з означеної проблеми дозволяє виокремити певні напрямки її дослідження: методичний супровід самоосвіти педагогів під час проходження атестації та його вплив на підвищення якості освітньої взаємодії з дітьми в закладах дошкільної освіти досліджують такі науковці як Е. Богів, О. Василенко, Н. Горук, В. Давидова, О. Лазоренко, Л. Лук'янова, О. Огієнко, Н. Терьохіна та ін.; визначенням умов для безперервного вдосконалення діяльності педагогічних працівників у відповідності з актуальними науковими досягненнями в умовах формування професійної команди досліджують вчені, такі як А. Гончаренко, Л. Калуська, О. Коваленко, О. Половіна, І. Романюк, Н. Савінова, Г. Смольникова, Т. Шинкар та ін.; зміст і структуру методичного супроводу в рамках методичної діяльності освітніх закладів різних рівнів досліджують такі вчені як І. Бех, М. Войцехівський, О. Зайченко, С. Макаренко, І. Романюк, Л. Сисоева, Т. Сорочан та ін.; структура атестації педагогів вивчалася у наукових роботах авторів, таких як В. Григораш, А. Єрмолова, О. Касьянова, О. Мармаза; практичні аспекти атестації досліджувались у публікаціях Л. Білецької, О. Малишевої, Н. Омеляненко.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. На сьогодні існує велика кількість практичного матеріалу, присвяче-

ного проблемі дослідження завдань, принципів та форм методичного супроводу самоосвіти педагогів. Водночас, поза увагою залишилися дослідження з питання методичного супроводу самоосвіти педагогів в процесі атестації.

Мета статті: представлення проміжних результатів магістерського дослідження з питання методичного супроводу самоосвіти педагогів закладів дошкільної освіти в процесі їх атестації.

Виклад основного матеріалу дослідження. На першому етапі роботи ми виокремили основні поняття дослідження і опрацювали їх дефінітивну характеристику. Великий тлумачний словник трактує поняття «методичний» як «сукупність взаємозалежних способів і прийомів доцільного проведення будь-якої роботи; учення про методи викладання певної науки, предмета» [8, с. 522].

В Енциклопедії освіти методична робота визначена як систематичний процес розробки, апробації та впровадження методик, стратегій і підходів у освітній процес. Цей процес спрямований на підтримку, навчання та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, сприяє удосконаленню якості освіти через розвиток інноваційних методів та оптимізацію освітнього процесу [20, с. 497].

Такі поняття як «супровід», «науково-методичний супровід» були введені до педагогічної практики внаслідок необхідності внесення змін до методичної роботи педагогів [13, с. 321].

Згідно з Тлумачним словником, термін «супровід» означає певні дії, що характеризуються змістовим наповненням «супроводжувати», тобто: «іхати, іти разом із ким-небудь як супутник; проводити когось до певного місця.», «додавати до чогось, доповнювати» [12, с. 1415].

Семантичний аналіз поняття «супровід» дозволяє провести паралель між такими близькими до нього поняттями, як «сприяння», «співробітництво», «допомога» [22, с. 7]. Також стає можливим зробити висновок щодо наявності у змісті поняття «супровід» трьох компонентів: суб'єктів-попутників, особу, що їх супроводжує та шлях, що вони проходять разом [12, с. 239].

Наступне поняття – «самоосвіта». Ряд науковців (І. Бех, М. Войцехівський, В. Кремень, І. Романюк, С. Сисоева та ін.) зазначають, що самоосвіта – вища форма самовираження особистості, в якій адекватно беруть участь всі фізичні і духовні сили людини, це – вид творчої діяльності, в процесі якої людина саморозвиваючись і самозмінюючись, створює не тільки духовні, але й матеріальні цінності, що володіють як об'єктивною громадською, так і суб'єктивною значимістю. Самоосвіта – це здобуття нових знань і умінь, компетентностей, шляхом самостійної роботи над матеріалами і, відповідно, собою; самостійний спосіб отримання знань в певній галузі науки, мистецтва, техніки, політичного життя, культури тощо. Необхідність самоосвіти диктується, з одного боку, самою специфікою педагогічної діяльності, її соціальною роллю, з іншого боку – реаліями і тенденціями безперервної освіти, що пов'язано з умовами педагогічної діяльності, які постійно змінюються, потребами суспільства, розвитком науки і практики, вимогами до педагога, його здатності швидко і адекватно реагувати на зміни, готовності перебудовувати свою діяльність, вміло вирішувати нові, більш складні завдання.

На другому етапі дослідження нами були опрацьовані вітчизняні нормативно-правові документи з метою представлення досліджуваного питання у їх змісті. Зокрема, нами були опрацьовані Закони України «Про освіту» і «Про дошкільну освіту», Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти», Положення про заклад дошкільної освіти, Примірне положення про методичний кабінет закладу дошкільної освіти тощо.

Згідно із даними Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень у сфері педагогічних і психологічних наук в Україні та новим Професійним стандартом «Вихователь закладу дошкільної освіти» 2021 р. [19] актуальності наразі набувають питання розвитку окремих компетентностей педагогів різних категорій в умовах самоосвіти. Зокрема, акцент робиться на розвиток таких компетентностей, як *цифрова компетентність*, що включає в себе розвиток у фахівців навичок використання сучасних технологій для ефективної освітньої діяльності та взаємодії з вихованцями і батьками; *мультимедійна компетентність*, яка виявляється у здатності володіння методиками використання різних візуальних та аудіо-ресурсів для покращення якості освітніх послуг; *міжкультурна компетентність*, яка полягає у розвитку навичок співпраці та взаєморозуміння в різноманітних культурних середовищах; *інклюзивна компетентність*, що виявляється у знанні методів та стратегій для успішного включення в освітній процес всіх вихованців, незалежно від їхніх індивідуальних особливостей; *розвиток педагогічної майстерності*, що виявляється у самоосвіті у сфері творчого викладання, стимулювання інтересу до освітнього процесу у вихованців та розкриття їх талантів [3].

Покращення педагогічної майстерності освітян та розвиток їх наукового і загальноосвітнього рівня професійної майстерності вирішуються за допомогою системи методичної роботи. Важливе значення у створенні системи професійного росту відіграє організація самостійного навчання. Таким чином, кожен педагог може передбачати і моделювати свій особистий розвиток, що забезпечує його безперервне професійне зростання.

Вперше увага до урахування особистих потреб педагогів у процесі організації методичного супроводу виявилася у листі МОН України «Рекомендації з організації методичної роботи з педагогічними кадрами у системі післядипломної педагогічної освіти» (2002 р.) [10], де зазначено про необхідність створення оптимальної системи методичних заходів, що враховують індивідуальні потреби та інтереси педагогів. Аналогічний підхід виявлено в Інструктивно-методичному листі МОН України «Про планування освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі» (2002 р.), де наголошується на необхідності діагностування та диференціації методичної роботи з урахуванням рівня культури педагогів. Принципи діяльності методичного кабінету ЗДО, визначені у «Примірному положенні про методичний кабінет закладу дошкільної освіти» (2018 р.) [14], також акцентують увагу на дотриманні принципів науковості, гнучкості, і передбачення у методичній роботі з педагогічними кадрами.

Майбутнє освіти в цілому залежить від того, наскільки успішно суспільство зможе врахувати інтереси всіх учасників освітнього процесу. Педагоги, які мають безпосередній контакт з дітьми та їхніми батьками, особливо чутливо реагують на будь-які нововведення в системі освіти. Згідно із Законом України «Про освіту», виникає потреба педагогічних працівників у нових підходах та інструментаріях, таких, як: особистісний та професійний розвиток, оптимізація освітнього процесу, позитивна освітня взаємодія з дітьми та партнерське спілкування з батьками. Одним з ключових аспектів професійного зростання педагога, зазначеним у Законі України «Про освіту», є атестація педагогічних працівників закладів дошкільної освіти.

Оскільки питання атестації педагогів у нашій державі є чітко регламентованим, то, відповідно, нами була опрацьована ще низка нормативно-правових документів, які висвітлюють цю процедуру, а саме: Постанову КМ України від 21.08.2019 р. № 800 «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», лист МОНУ від 10.02.2022 р. «Про атестацію педагогічних працівників», наказ МОНУ від 09.09.2022 р. «Про затвердження положення про атестацію педагогічних працівників» тощо [18; 23].

Цей перелік нормативно-правових документів підтверджує серйозне нормативне підґрунтя даної теми та може слугувати орієнтиром для фахівців методичної служби у здійсненні підтримки самоосвіти педагогів в процесі атестації.

На наступному етапі роботи нами були опрацьовані дисертаційні дослідження, підручники, посібники, окремі публікації з досліджуваного питання (Л. Калуська, О. Коваленко, К. Крутий, І. Кондратець, О. Половіна, О. Рейпольська, І. Романюк, Н. Савінова, Т. Шинкар та ін.)

У науковій та педагогічній літературі такі науковці як І. Жукевич, О. Онаць, С. Пазюк, М. Топузов та ін. роблять акцент на наступних принципах самоосвіти освітянина: *принцип цілісності*, який полягає в організованому характері самоосвіти; *принцип діяльності*, який характеризується практичною спрямованістю; *принцип мобільності*, що свідчить про відповідність рівню професійності; *принцип самореалізації*, який полягає у розвитку внутрішніх здібностей; *принцип самоорганізації*, який виявляється у раціональному плануванні особистої діяльності [5; 15; 16].

Основні принципи організації самоосвітньої діяльності педагогів охарактеризовано нами у табл. 1.

Аспекти вибору змісту і форм самоосвітньої роботи педагогів полягає у опрацьованні законодавчих та нормативно-правових документів з питань освіти; вивчення нових наукових ідей, найактуальніших педагогічних проблем; вивчення педагогічного досвіду та робота над індивідуальною психолого-педагогічною проблемою у доатестаційний та післяатестаційний період [6].

До основних елементів самоосвітньої діяльності педагога в процесі атестації можна віднести наступні аспекти, що наведені на рис. 1 [20].

Початковий запас знань, умінь і навичок, набутих педагогом, є основою для пізнавальної ді-

Таблиця 1

Основні принципи організації самоосвітньої діяльності педагогів

Принцип	Характеристика
Взаємообумовленість мети, суті, змісту, структури методичної роботи і суспільних потреб, педагогічної практики [7]	Єдність ідейно-політичної та професійної підготовки педагога, посилення уваги до методологічних знань [7]
Безперервність і систематичність підвищення кваліфікації та професійної майстерності працівників упродовж всієї педагогічної діяльності [8]	Систематичне накопичення та оновлення професійних знань [8]
Комплексне вивчення питань соціології, психології, дидактики, теорії виховання, наукових основ та поєднання науково-теоретичної підготовки [8]	Оволодінням уміннями та навичками, необхідними в педагогічній діяльності [8]
Випереджальний характер підвищення кваліфікації педагога [7]	Своєчасне отримання наукової інформації, рекомендацій психолого-педагогічної науки і кращого педагогічного досвіду [7]
Диференціація змісту і методів методичної роботи [7]	Урахування рівня підготовки та індивідуальних інтересів освітян [7]
Узгодженість і наступність підрозділів методичної роботи [8]	Ліквідація розриву між практичною діяльністю педагога, узагальнення його досвіду, тобто сприяння формуванню творчого мислення педагога [8]
Взаємозв'язок методичної роботи з творчими пошуками окремих педагогів і всього колективу [8]	Інтелектуальна, творча та креативна праця освітян [8]

Джерело: [8]

яльності. Постійне професійне самовдосконалення сприяє підвищенню рівня інтелектуальної компетентності педагога, зокрема у науково-теоретичній підготовці, психолого-педагогічній підготовці, методичній підготовці; технологічній підготовці [20].

Формування мотивації для постійної самоосвіти полягає у внутрішніх та зовнішніх факто-

рах, які стимулюють діяльність педагога та надають їй значення. Серед них можна виділити бажання до постійного розвитку, потреба у самовираженні, прагнення до самореалізації, професійний зріст, розширення світогляду, розвиток різних компетентностей, прагнення до пізнання, створення позитивного іміджу, покращення квалі-

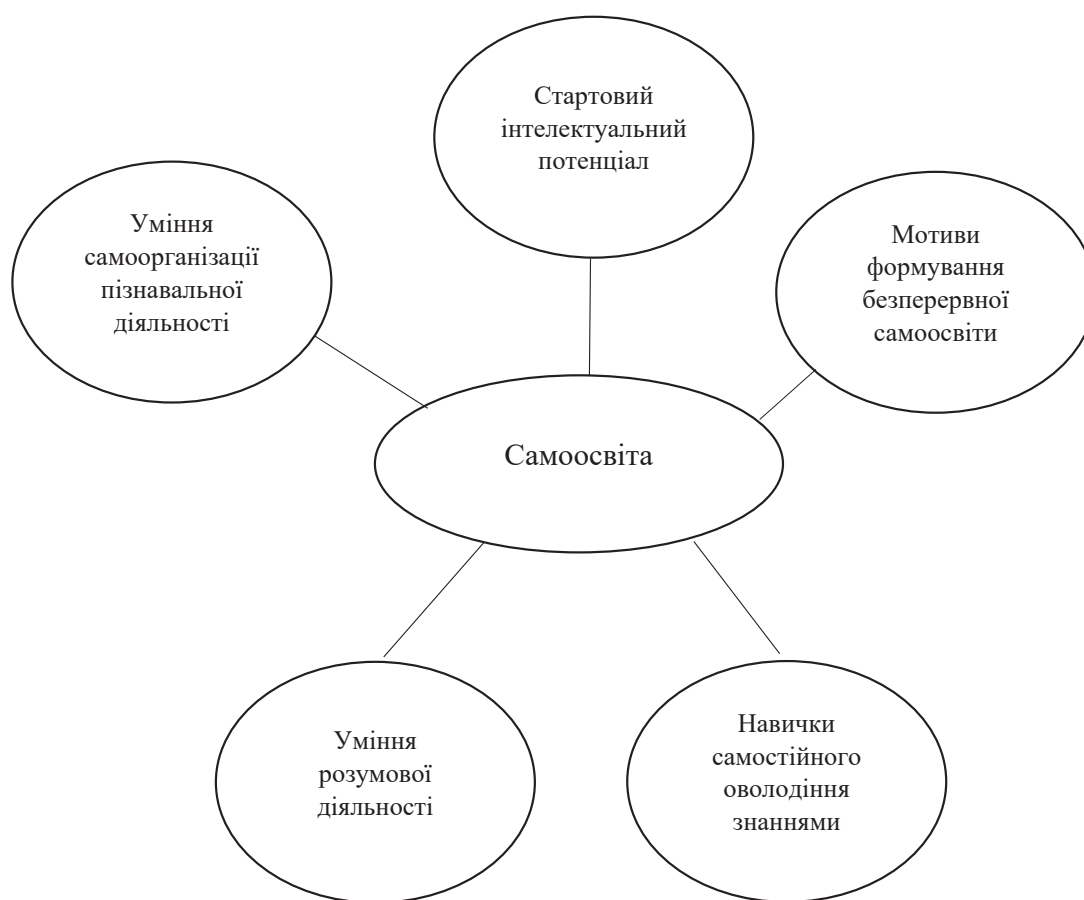

Рис. 1. Основні елементи самоосвітньої діяльності педагога в процесі атестації

Джерело: [20]

Рис. 2. Напрями реалізації самоосвітньої діяльності освітян

Джерело: [8]

ліфікаційного рівня під час атестації, отримання відзнак, підвищення особистого рейтингу на різних рівнях [9].

Ми поділяємо бачення цього питання (Л. Лехкобит), яке візуалізовано у вигляді схеми. Цю схему напрямів реалізації самоосвітньої діяльності освітян ми наводимо на рис. 2 [8].

Методична допомога педагогам ЗДО, за науковою розвідкою А. Богуш [21], включає в себе різноманітні аспекти, спрямовані на підтримку професійного розвитку освітян та покращення рівня їхньої педагогічної діяльності. Нами розглянуто основні чотири конкретні аспекти методичної допомоги педагогам у ЗДО (табл. 2).

На пильну увагу, на наше переконання, заслуговують результати дослідження О. Половіної та І. Кондратець. Вони акцентують увагу на тому, що бажання та потреба до пізнання, самовдосконалення та самоосвіти закладаються ще у шкільні роки, а розквіт цих процесів відбувається на студентській лаві. Ключовими компонентами професійної підготовки вихователів є опрацювання навчальних дисциплін та педагогічна практика. Забезпечення формування вихователя дошкільного віку як кваліфікованого фахівця залежить від комплексності, послідовності, систематичності та безперервності усіх зазначених елементів. Зокрема, у системі педагогічної практики, що становить важливу частину підго-

товки вихователів, вагоме місце посідає постійне самовдосконалення, професійний розвиток та розкриття творчого потенціалу. На кожному етапі професійного зростання передбачені конкретні завдання та зміст, спрямовані на розвиток відповідних професійних компетентностей. Практична підготовка вихователів призводить до отримання та узагальнення знань щодо педагогічної діяльності, опанування професійних навичок, перетворення внутрішнього світу та формування індивідуального стилю діяльності [1].

Розроблена О. Половіною та І. Кондратець технологія МРІО (мистецька рефлексія і образотворення) сприяє, на нашу думку, самоосвіті педагогів зокрема активному використанню таких методів :

– *когнітивно-пізнавальні методи навчання* (методи концентрованого навчання, критичного мислення, коментування, евристичного спостереження, порівнянь, фактів, досліджень, гіпотез, прогнозування, помилок) забезпечували ефективне розв'язання освітніх цілей і розвитку навички здобуття й опрацювання інформації;

– *методи коопераційного навчання* (метод інтерв'язі; навчання в малих групах; навчання в команді; групової генерації ідей; міжгруповий діалог; проектів, груповий пазл або мозаїка, методика «Я-Ти-Ми», усний щоденник мистецьких вражень);

Таблиця 2

Напрями методичної допомоги педагогам у ЗДО

Напрямок методичної допомоги	Характеристика
Допомога у здійсненні вибору індивідуальної теми для поглибленої роботи і самоосвіти	– надання рекомендацій щодо актуальних тем, які враховують інтереси та потреби конкретного педагога; – вивчення інноваційних методик та тем, спрямованих на покращення роботи з дітьми дошкільного віку; – допомога в плануванні занять та дослідницької роботи, пов'язаної з обраною темою [21].
Допомога у складанні плану самоосвіти	– консультації щодо визначення основних напрямків самоосвіти, які відповідають потребам закладу та розвитку дітей; – розробка індивідуального плану самоосвіти, враховуючи персональні професійні цілі та амбіції педагога; – надання рекомендацій щодо ресурсів, які можуть бути використані для самоосвіти [21].
Допомога у пошуку і виборі форм підвищення кваліфікації з отримання сертифіката	– інформування про можливість участі в тренінгах, семінарах та курсах з педагогіки та дитячої психології; – допомога у виборі найоптимальніших заходів для педагога, враховуючи його потреби та рівень професійної підготовки; – супровід у процесі отримання сертифікатів та документів підвищення кваліфікації [21].
Допомога у здійсненні самоаналізу самоосвіти і власної педагогічної діяльності	– розвиток навичок самооцінки та аналізу власної роботи; – надання інструментів для оцінки ефективності застосування нових педагогічних методів; – сприяння у впровадженні отриманих знань та навичок у практичну діяльність [21].

Джерело: [21]

– методи інтерактивного навчання (прийоми «акваріум», «броунівський рух», «гроно», «діалог Рівіна», «діалог Сократа», «діаграма Вена», «карусель», «кути», «мікрофон», «дебати», «мозковий штурм», «незакінчене речення», «петельна дискусія», «прес», «торнадо», «6x6x6»), створення таких умов навчання, за яких педагог сам відкриває, здобуває, конструє знання та власну компетентність із питань рефлексії;

– метод імітацій або рольовий (метод метафори; спостереження, ігри (рольові, імітаційні, операційні; діловий театр, бліц-вистава), емпатія, психологічні або пластичні етюди, емпіогімнастика, медитаційно-релаксаційні вправи) сприяють моделюванню різних особистісних і професійних ситуацій, розвитку навичок емоційної культури;

– метод графічних моделей або ілюстраційний (фреймів підхід, діаграми, таблиця ЗХД, графічні вправи, плакатна символічна наочність, проєктивні методики, арт-техніки) забезпечують поєднання вербального викладу змісту навчання з його символічно-словесним зображенням, що суттєво полегшує процеси самопізнання й формування відповідних теоретичних понять [17].

Розглянуті нами завдання, принципи, види та форми методичного супроводу і допомоги спрямовані на стимулювання професійного росту та особистісного розвитку педагогів у сфері дошкільної освіти, зокрема, такі напрямки як допомога у складанні плану самоосвіти, пошук і вибір

форм підвищення кваліфікації з отриманням сертифіката та допомога у здійсненні самоаналізу самоосвіти і власної педагогічної діяльності.

Висновки. Самоосвіта педагогів сприяє стимулюванню самостійного професійного зростання через участь у різноманітних заходах для освіти, зокрема, це – спеціальні програми, курси, вебінари, самоорганізоване навчання педагогами та використання у освітній діяльності новітніх педагогічних технологій і методик. Атестація виступає стимулом до підвищення якості та інструментом оцінки, який не лише фіксує рівень професійної підготовки, але й мотивує педагогів до самовдосконалення через виявлення потреб у розвитку. Внаслідок цього, підвищення якості освітньої взаємодії з дітьми відбувається шляхом здійснення методичного супроводу та самоосвіти, де педагоги отримують можливість вдосконалювати свої компетентності, підходи та навички, що безпосередньо впливає на якість освітньої взаємодії з дітьми та співпраці з батьками вихованців та/або особами, які їх замінюють.

Також досліджені нами аспекти сприяють оптимізації освітнього процесу внаслідок методичного супроводу та самоосвіти педагогів, де освітній процес у закладах дошкільної освіти стає більш ефективним, адаптованим до потреб дітей та сучасних вимог освіти.

Отже, можемо підсумувати, що ефективний методичний супровід самоосвіти педагогів у процесі атестації має значущий вплив на підвищення якості освітньої взаємодії з дітьми у ЗДО.

Список літератури:

1. Галузяк В.М., Холковська І.Л. Педагогічна діагностика : Курс лекцій. Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. 155 с.
2. Гаращенко Л., Літченко О., Шинкар Т. Підготовка майбутніх вихователів до педагогічного супроводу ігрової діяльності дітей раннього віку. Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка. 2023. № 40 (2). С. 52–58.
3. Гончаренко А.М., Дятленко Н.М. Готовність вихователів закладів дошкільної освіти до партнерської взаємодії з дошкільниками. Електронний збірник наукових праць ЗОШПО. 2023. № 2(54).

4. Добош О. М., Поллоґи В. М. Моніторинг якості освіти в закладі дошкільної освіти. URL: http://dspace-s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/4191/1/Certification_and_certification_teachers_aspect_their_professional_development_and_type_assessment.pdf (дата звернення: 14.02.2024).
5. Євтух М.Б., Соловей М.І., Спіцин Є.С. Пріоритети професійної підготовки вчителя в системі університетської освіти. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2001. Вип. 15. С. 33–44.
6. Єльнікова Г.В. (ред.). Кваліфікаційні вимоги до професійної діяльності педагогічних працівників. Аналітичний звіт за результатами дослідження з освітньої політики : в 2-х книгах. Кн. 2. Київ; Черкаси, 2010. 96 с.
7. Крутий К.Л. Моніторинг як сучасний засіб управління якістю освіти в дошкільному навчальному закладі : монографія. Запоріжжя : ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2006. 172 с.
8. Кузь В.Г. Готуємо кадри для сільської школи. *Вісник педагогічних вістей*. 2001. № 3. С. 1.
9. Макаруч А. Атестація педагогічних працівників: психологічний супровід. *Психолог*. 2016. № 1-2. Вкладка. С. 1–43.
10. Мануйленко С.В. Організація методичної роботи у школі. Карта підвищення кваліфікації та самоосвіти вчителів. *Управління школою*. 2005. № 1.
11. Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти : наказ ДСЯО України 30.11.2020 № 01-11/71. URL: <https://sqe.gov.ua/law/nakaz-derzhavnoi-sluzhbi-yakosti-osviti-23/> (дата звернення: 14.02.2024).
12. Міжнародна стандартна класифікація освіти. URL: https://wiki.donntu.edu.ua/view/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B0_%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%B8%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8 (дата звернення: 21.01.2024).
13. Міністерство освіти і науки України Лист № 1/9-318 від 03.07.2002 «Рекомендації щодо організації і проведення методичної роботи з педагогічними кадрами в системі післядипломної педагогічної освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-318290-02#Text>
14. Міністерство освіти і науки України. Нормативно-правова база. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa?params=&ure=пра&key=%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F&from=&to=&num=&category=doshkilna-osvita> (дата звернення: 20.01.2024).
15. Ничкало Н.Г. Неперервна професійна освіта як філософська та педагогічна категорія. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2001. Вип. 1. С. 18–35.
16. Освітні реформи: місія, дійсність, рефлексія : монографія / За ред. Кремень В., Левовицький Т., Огнев'юк В., Сисоєва С. Київ : ВП «Едельвейс», 2013. 460 с.
17. Пелех Ю.В. Теоретико-методичні засади ціннісно-сислової готовності майбутнього педагога до професійної діяльності : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Київ, 2010. 36 с.
18. Поліщук Л.П. Особливості професійної підготовки майбутніх фахівців у педагогічних закладах України. *Вісник Житомир. держ. ун-ту*. 2009. № 48. С. 112–115.
19. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» : наказ МЕ України 19.10.2021. № 755-21. URL: https://document.vobu.ua/wp-content/uploads/2021/10/ps_vyh_zdo.pdf (дата звернення: 14.02.2024).
20. Радкевич В.О. (ред.). Професійна (професійно-технічна) освіта України: початок ХХІ століття: Енциклопедичне видання. Житомир : «Полісся», 2021. 937 с. : іл.
21. Сорочан Т.М., Данильєв А.О., Дьяченко Б.А., Рудіна О.М. Професійний розвиток керівників і педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів у післядипломній педагогічній освіті регіонального рівня. Луганськ : СПД Резніков В.С., 2013. 524 с.
22. Мартинець Л.А. Управління професійним розвитком учителів : навч.-метод. посіб. Вінниця : ДонНУ, 2016. 87 с.
23. Хоруґа Л.Л. Теоретичні засади формування етичної компетентності майбутніх учителів початкових класів : дис. доктора пед. наук : 13.00.04. Київ, 2004. 365 с.

References:

1. Haluziak, V.M., & Kholkovska, I.L. (2015) Pedagogichna diahnostryka: Kurs lektsii [Pedagogical Diagnostics: Lecture Course]. Vinnytsia: TOV "Nilan LTD", 155 p.
2. Garashchenko, L., Litichenko, O., Shynkar, T. (2023) Pidhotovka maibutnix vykhovateliv do pedahohichnoho suprovodu ihrovoi diialnosti ditei rannoho viku [Preparation of Future Educators for Pedagogical Support of Early Childhood Play Activity]. *Pedahohichna osvita: Teoriia i praktyka. Psykholohiia. Pedahohika*, 40(2), 52–58.
3. Honcharenko, A.M., & Dyatlenko, N.M. (2023) Hotovnist vykhovateliv zakladiv doshkilnoi osvity do partnerskoi vzaiemodii z doshkilnykamy [Readiness of Preschool Educators for Partnership Interaction with Preschoolers]. *Elektronnyi zbirk naukovykh prats ZOIPPO*, 2(54).
4. Dobosh, O.M., & Pollohi, V.M. (n.d.) Monitorynh yakosti osvity v zakladi doshkilnoi osvity [Monitoring of Education Quality in Preschool Institutions]. Available at: http://dspace-s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/4191/1/Certification_and_certification_teachers_aspect_their_professional_development_and_type_assessment.pdf
5. Yevtukh, M.B., Solovei, M.I., & Spitsin, Y.S. (2001) Priorities of teacher professional training in the university education system. *Humanization of Educational Process*, 15, 33–44.
6. Yelnykova, G.V. (Ed.). (2010) Kvalifikatsiyni vymohy do profesiinoi diialnosti pedahohichnykh pratsivnykiv. Analitichnyi zvit za rezultatamy doslidzhennia z osvithnoi polityky [Qualification Requirements for the Professional Activity of Pedagogical Workers. Analytical Report on the Results of Research on Educational Policy] (Vol. 2). Kyiv; Cherkasy.
7. Krutii, K.L. (2006) Monitorynh yak suchasnyi zasib upravlinnia yakistiu osvity v doshkilnomu navchalnomu zakladi [Monitoring as a Modern Means of Education Quality Management in Preschool Educational Institutions]. Zaporizhzhia: TOV "LIPS" LTD.
8. Kuz, V.H. (2001) Hotuemo kadry dlia silskoi shkoly [Preparing Personnel for Rural School]. *Visnyk Pedahohichnykh Vistey*, 3, 1.
9. Makarchuk, A. (2016) Attestatsiia pedahohichnykh pratsivnykiv: Psykholohichni suprovid [Attestation of Pedagogical Workers: Psychological Support]. *Psykholog*, 1-2, 1–43.

10. Manuilenko, S.V. (2005) Orhanizatsiia metodychnoi roboty u shkoli. Karta pidvyshchennia kvalifikatsii ta samoosvity vchyteliv [Organization of Methodical Work in School. Map of Qualification Enhancement and Self-Education of Teachers]. *Upravlinnia shkoloi*, 1.
11. Methodical Recommendations on the Formation of the Internal Quality Assurance System in Preschool Institutions: Order of DSAIO Ukraine 30.11.2020. No. 01-11/71. Available at: <https://sqe.gov.ua/law/nakaz-derzhavnoi-sluzhbi-yakosti-osviti-23/> (accessed on 14.02.2024).
12. Mizhnarodna standartna klasyfikatsiya osvity. Available at: https://wiki.donntu.edu.ua/view/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B0_%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%B8%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8
13. M-vo osvity i nauky Ukrainy (2002, 3 lypnya). Lyst No. 1/9-318: "Rekomendatsiyi shchodo orhanizatsiyi ta provedennya metodychnoi roboty z pedahohichnymy kadramy v systemi pisyadyplomnoi pedahohichnoi osvity". Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-318290-02#Text>
14. Ministry of Education and Science of Ukraine (n.d.). Normatyvno-pravova baza [Regulatory Framework]. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/npa?params=&type=npa&key=%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F&from=&to=&num=&category=&tag=doshkilna-osvita>
15. Nychkalo, N.H. (2001) Neperervna profesiina osvita yak filososfska ta pedahohichna katehoriia [Continuous Professional Education as a Philosophical and Pedagogical Category]. *Neperervna profesiina osvita: Teoriia i praktyka*, 1, 18–35.
16. Kremen, V., Levovitsky, T., Ognev'yuk, V., & Sisoeva, S. (Eds.) (2013) Osvitni reformy: misiya, diysnist, refleksiya [Educational Reforms: Mission, Reality, Reflection]. Kyiv: VP "Edelweiss".
17. Peleh, Y.V. (2010) Teoretyko-metodychni zasady tsinnislovoi hotovnosti maibutnoho pedahoha do profesiinoi diialnosti: avtoref. dys. ... d-ra ped. nauk: 13.00.04 [Theoretical and Methodological Foundations of Future Teacher's Value-semantic Readiness for Professional Activity: Doctoral Dissertation Abstract]. Kyiv.
18. Polischuk, L.P. (2009) Osoblyvosti profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv u pedahohichnykh zakladakh Ukrainy [Features of Professional Training of Future Specialists in Pedagogical Institutions of Ukraine]. *Visnyk Zhytomyr. derzh. un-tu*, 48, 112–115.
19. Approval of the Professional Standard "Preschool Teacher": Order of the Ministry of Education of Ukraine 19.10.2021. No. 755-21. Available at: https://document.vobu.ua/wp-content/uploads/2021/10/ps_vyh_zdo.pdf (accessed 14 February 2024).
20. Radkevych, V.O. (ed.) (2021) Profesiina (profesiino-tekhnichna) osvita Ukrainy: pochatok XXI stolittia: Entsyklopedychnye vydannia [Vocational (vocational and technical) education of Ukraine: the beginning of the 21st century: Encyclopedic edition]. Zhytomyr: "Polissia".
21. Sorochan, T.M., Danyliev, A.O., Diachenko, B.A., & Rudina, O.M. (2013) Profesiinyi rozvytok kerivnykiv i pedahohichnykh pratsivnykiv zahalnoosvitnykh navchalnykh zakladiv u pidvyshchenii pedahohichnii osviti rehionalnoho rivnia [Professional Development of Heads and Pedagogical Workers of General Educational Institutions in Advanced Pedagogical Education at the Regional Level]. Luhansk: SPD Reznikov V.S.
22. Martynets, L.A. (2016) Upravlinnya profesiynym rozvytkom uchyteliv: navch.-metod. posib. [Management of professional development of teachers: educational and methodological manual]. Vinnytsya: DonNU.
23. Khoruzha, L.L. (2004) Teoretychni zasady formuvannia etychnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv: dys. doktora ped. nauk: 13.00.04 [Theoretical Principles of Forming Ethical Competence of Future Teachers of Primary Classes: Doctoral Dissertation]. Kyiv.